

Helse- og omsorgsdepartementet

*Brevet sendes kun elektronisk til
postmottak@hod.dep.no.*

Deres ref.:

Vår ref.:
2011/378-10/008

Saksbehandler/dir.tlf.:
Karin Paulke, 75 51 29 36

Sted/dato:
Bodø, 29.3.2012

Helseforetaksloven - forslag til endringer, høringsuttalelse fra Helse Nord RHF

Vi viser til deres brev av 22. desember 2011 ad. høring av forslag til endringer i helseforetaksloven.

Styret i Helse Nord RHF behandlet høringsuttalelsen i styremøte, den 29. mars 2012 og fattet følgende enstemmige vedtak:

Styret vedtar vedlagte høringsuttalelse om forslag til endringer i helseforetaksloven.

Vedlagt oversendes høringsuttalelsen fra Helse Nord RHF.

Med vennlig hilsen

for
Lars Vorland
adm. direktør

Kopi til: Styret i Helse Nord RHF
Observatør fra RBU

Vedlegg: Høringsuttalelse fra Helse Nord RHF om helseforetaksloven – forslag til endringer

Høringsuttalelse fra Helse Nord RHF

Helseforetaksloven – forslag til endringer

Selskapsorganisering/organisatoriske valgmuligheter

Det bør åpnes for at et helseforetak kan ha flere helseforetak som eiere, slik at organisasjonsformen "HF" blir en alternativ organisasjonsform til dagens "ANS" (ansvarlig selskap).

Helse Nord RHF mener at de organisasjonsformer som i dag er disponible i all hovedsak på en egnet måte dekker behovene. Samtidig ser styret at det kan være hensiktsmessig å åpne for at også annet enn spesialisthelsetjeneste kan organiseres som helseforetak. Dette må imidlertid begrenses til tjenester som er nært knyttet til pasientbehandlingen eksempelvis IKT.

Ved organisering av ikke-medisinsk virksomhet i organisasjonsformen helseforetak, kan det sentrale hensyn ved sammensetning av styret være nødvendig sektorkompetanse. Dette bør det være frihet til. Ansvarlig for oppnevning av styrene må avveie hensynet til ulike kompetansebehov, inkludert erfaring fra politikk, ved oppnevning av styrene.

Forholdet til MVA-lovgivningen bør gjennomgås og tilpasses fellesorganisering.

Det bør åpnes for å organisere samhandlingstiltak som ledd i samhandlingsreformen i egne rettssubjekt.

De regionale helseforetakene – oppgaver og ansvar

Det er foreslått ny § 2a som lovfester RHF-enes ansvar og oppgaver. Formuleringene i lovteksten er imidlertid ikke fulgt opp med tilsvarende beskrivelser i høringsnotatet. Det er ønskelig med klarhet rundt RHF-enes rolle. Det etterlyses derfor en tydeligere beskrivelse av RHF-enes rolle som eier av helseforetaksgruppen.

I lovens § 30 foreslår departementet å eksemplifisere og til dels å utvide hvilke saker som skal forelegges foretaksmøtet. Helse Nord RHF vil foreslå at dagens formulering i § 30 beholdes. Den har vist seg å være svært godt egnet til å håndtere balansen mellom hvilke beslutninger som skal gjøres i helseforetakenes ledelse og styre og hvilke saker som skal håndteres i foretaksmøte. Eier vil, slik denne formuleringen er, alltid ha mulighet til å bringe aktuelle problemstillinger til foretaksmøtet. Det avgjørende her bør være at det som del av saksforløpet tidlig avklares hvilke saker som skal til behandling i foretaksmøte slik at behandling i dette organ blir en naturlig del av saksforløpet og ikke noe som bare kommer til anvendelse som følge av støy under prosessen.

Eierstyring og formalia

I høringsnotatet fra departementet foreslås det å åpne for bl. a. avholdelse av felles foretaksmøte for flere helseforetak, og at adgangen til å gjennomføre styremøter pr. video- og telefon lovfestes. I tillegg forslås hjemmelen til å fastsette vilkår for tildeling av bevilgning utenom foretaksmøtet utvidet til også å omfatte det regionale helseforetaket. Helse Nord RHF vil sterkt understreke at avvikling av foretaksmøte må reflektere den formelle strukturen og at det derfor må være separate foretaksmøter mellom det enkelte RHF (HF) og HOD (RHF).

Helse Nord RHF mener at foretaksmøtet, slik det er utviklet, er en vellykket konstruksjon som på en god måte tydeliggjør og ivaretar ansvarsforholdene. En endring til felles foretaksmøter kan skape utydelighet og svekke foretaksmøtet rolle. Om eier i ulike sammenhenger har behov for å samle RHF-ene til felles møter må det skje i andre møteformer enn foretaksmøte.

Statens eierstyring av de regionale helseforetakene

I høringsnotatet foreslår departementet å lovfeste en ny § 16 a om departementets innhenting av opplysninger fra regionale helseforetak. Bestemmelsen fremstår som uklar samtidig som de regionale helseforetakene har samme behov i forhold til helseforetakene. Helse Nord RHF foreslår at eiers innhenting av opplysninger fra helseforetak, dvs. at det regionale helseforetaks innhenting av opplysninger også er inkludert.

Revisjonskomité, internrevisjon og rett til innsyn i taushetsbelagte opplysninger

Merknadene til forslagetets lovbestemmelser om, og omtalen av revisjonskomité, internrevisjon og rett til innsyn i taushetsbelagte opplysninger er utarbeidet i samarbeid med internrevisjonen.

Den juridiske utredningen (jf. vedlegg til styresak 30-2012) forsøker å rydde i begrepsbruk, ansvar og oppgaver. Her viser Helse Nord RHF til punkt 6 i den juridiske utredningen som var vedlagt *styresak 30-2012 Helseforetaksloven – forslag til endringer, høringsuttalelse*.

Helse Nord RHF ber departementet om å klargjøre/utvide forslaget til generell hjemmel om innsyn i taushetsbelagte opplysninger, slik at det er tydelig at adm. direktør har tilsvarende innsynsrett som internrevisjonen.

Etter Helse Nord RHF's oppfatning gir offentlighetsloven en problemstilling i forhold til internrevisjonens arbeid, fordi generell hjemmel for "utsatt offentlighet" mangler, noe som er problematisk ved utsending av utkast til rapport til helseforetakene.

Ansattes representasjon i styret

Forslaget om å lovfeste at representanter valgt av de ansatte i RHF-styret ikke skal delta ved behandlingen av enkelte saker, er i tråd med dagens vedtekter. Forslaget støttes samtidig som det påpekes at tilsvarende bør lovfestes for styrene i helseforetakene.

Departementets forslag til ny § 25 tredje ledd om nyvalg av styre ved omdanning/omorganisering, anses for omfattende og generell. Helse Nord RHF foreslår derfor å endre bestemmelsen til forskriftshjemmel og at nærmere regulering foretas i vedtekts eller forskrifts form.

Lovfesting av åpne styremøter

Departementet foreslår å lovfeste kravet om åpne styremøter, og at det i lovteksten angis eksempler på i hvilke sammenhenger møtene kan lukkes. Det bes om at adgangen til å lukke styremøtet blir koblet til offentlighetsloven for å sikre at styremøtet kan lukkes i samme tilfeller som dokumenter kan unntas.